

ORDINUL
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA

RAPORTUL COMISIEI DE SELECȚIE, EVALUARE ȘI ACORDARE A FINANȚĂRILOR PENTRU OFERTE CULTURALE (proiecte inițiate și desfășurate de filialele OAR, anuale / bienale de arhitectură și itinerare de expoziții), DIN TIMBRUL ARHITECTURII, Sesiunea 10-12 Noiembrie 2023

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor pentru oferte culturale (oferte culturale ale filialelor OAR, anuale / bienale și itinerare de expoziții) aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 1027 din 29.08.2023, a fost formată din:

- Luiza Zamora
- Corina Taraș-Lungu
- arh. Matei Bogoescu
- arh. Johannes Bertleff
- arh. Tudor Elian

II. Potrivit prevederilor art. 16, alin. (2) din Normele metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul de arhitectură, aprobate prin Hotărârea Consiliului Național nr. 142 din 31.01.2022, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui, dintre membrii comisiei, prin vot deschis. În urma propunerilor membrilor comisiei și a votului, domnul **arh. Matei Bogoescu** a fost ales Președinte al comisiei.

III. Suma scoasă la finanțare pentru oferte culturale (proiecte culturale filiale, anuale/bienale de arhitectură și itinerare de expoziții) sesiunea 10-11-12 Noiembrie 2023, aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 1027 din 29.08.2023 este de 2.050.000 lei, după cum urmează:

- 900.000 lei** pentru programe / proiecte / **acțiuni culturale inițiate și desfășurate de filialele teritoriale** ale OAR;
- 1.000.000 lei** pentru **anuale / bienale de arhitectură inițiate și desfășurate de filialele teritoriale** ale OAR;
- 150.000 lei** pentru **itinerări expoziții inițiate și realizate de filialele teritoriale** ale OAR, prin intermediul cărora se pot derula și proiecte inițiate de orice arhitect sau grupuri de arhitecți, societăți comerciale sau de instituții publice de cultură ori educație (în baza unui acord de parteneriat încheiat între aceste entități și una sau mai multe filiale teritoriale ale Ordinului), organizații neguvernamentale fără scop patrimonial, constituite în conformitate cu prevederile legale care au activitate într-un domeniu cultural care promovează arhitectura, operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate cu activitate într-un domeniu cultural care promovează arhitectura.

IV. Numărul proiectelor culturale depuse la această sesiune pentru oferte culturale a fost de 25, dintre care:

- 16 proiecte culturale inițiate de filialele teritoriale ale OAR (suma solicitată este de 1.257.722,5 lei, exclusiv premii în sumă de 220.030 lei);
- 7 proiecte anuale / bienale de arhitectură depuse de filialele OAR (suma solicitată este de 1.549.095, exclusiv premii în sumă de 493.000 lei);
- 2 proiecte itinerare de expoziții (suma solicitată este 147.675 lei).

V. Considerații generale privitoare la proiectele înscrise în concurs

Comisia a constatat menținerea relativ constantă a cererilor de finanțare la categoria *Proiecte culturale*, creșterea numărului de cereri la categoria *Anuale / Bienale* coroborată cu creșterea semnificativă a bugetelor și scăderea numărului de cereri la secțiunea *Itinerare de Expoziții*.

Au fost apreciate ca aspecte pozitive ale acestei sesiuni interesul acordat patrimoniului arhitectural, de o parte dintre inițiatori, și formulele diverse de punere în valoare a acestuia, deși nu toate propunerile au reușit să coreleze în mod adecvat obiectivele și acțiunile descrise. Astfel, discuțiile purtate pe marginea acestui subiect au condus la ideea că, interesul manifestat justifică înființarea în viitor a unui domeniu distinct de finanțare, pentru proiectele dedicate valorizării patrimoniului, o temă, de altfel, de prioritate națională.

Comisia a remarcat, de asemenea, existența unor proiecte care, în ciuda unor reale calități ale temelor dezvoltate, nu au fost depuse în competiție la secțiunea corespunzătoare obiectivelor și conținutului acestora.

Mai puțin apreciat în cadrul acestei sesiuni, a fost faptul că o parte a ofertelor analizate au fost, în principal, reluări ale unor evenimente/proiecte anterioare, autorii acestora nepropunând (sau cel mult pe alocuri/într-o măsură relativ restrânsă), acțiuni noi care să aducă îmbunătățiri reale structurii sau temelor recurente abordate. Din acest motiv, juriul insistă asupra prezentării și argumentării acelor aspecte legate de sustenabilitatea proiectelor, folosind indicatori de rezultat, pentru a se putea aprecia impactul acestora de-a lungul edițiilor succesive.

RECOMANDĂRI și CONSTATĂRI ALE JURIULUI:

Juriul constată recurența concursurilor de idei sau chiar de soluții în proiectele culturale depuse de către filiale. În măsura în care acestea sunt justificate în proiecte mai ample, concursurile nu sunt doar modalități de activare a unui public țintă sau de simplă ilustrare a unor posibilități, ci instrumente cu consecințe reale, de implementare și de transformare a unor situații problematice pe care multe proiecte le semnalează, dar nu reușesc să le abordeze cu suficientă concretețe. Pe de altă parte, concursul de soluții este o procedură de atribuire a unui contract de achiziție și ca atare nu poate fi unic scop al unei cereri de finanțare din categoria proiecte culturale.

Se recomandă respectarea regulamentului și completarea atentă a cererii de finanțare prin indicarea corectă a solicitantului, precum și prin elaborarea corespunzătoare a cerințelor de la pct. 1. g) - scurtă prezentare a organizației, (în multe cazuri acest punct nefiind completat de solicitanți).

De asemenea, juriul recomandă ca pct. 2. f) – produsele preconizate ale proiectului cultural, din formularul de cerere de finanțare pentru proiecte culturale – să fie redenumit în sensul în care aplicanții să poată descrie: – produsele preconizate și indicatorii de rezultat. Acești indicatori de rezultat vor putea fi prezentați în rapoartele intermediare / finale și vor constitui un reper / criteriu important pentru acordarea unor finanțări ulterioare.

În mod analog, la pct. 2. i) - rezultatele preconizate ale programului, din formularul de cerere de finanțare pentru programele de tip anuală, este recomandată prezentarea unor indicatori de rezultat (de ex. pentru a putea măsura intensitatea „renașterii spiritului de breaslă” - care este mai degrabă un obiectiv al proiectului, se poate specifica „numărul de participanți” sau „numărul de dezbateri”, solicitând de exemplu, participanților, completarea unui chestionar, prin care să fie invitați să evalueze activitățile proiectului). Se propune de asemenea reconsiderarea denumirii de program ca fiind mai puțin relevantă în acest caz!

În cazul proiectelor culturale, la care se solicită prezentarea scopului / obiectivelor proiectului, se propune introducerea cerinței de prezentare a unor indicatori de obiectiv, pentru proiectele repetitive, prin care să poată fi măsurat / monitorizat efectul și impactul post implementare, aspect important și pentru evaluarea în ansamblu a programelor finanțate din timbrul de arhitectură (de ex. în cazul unor proiecte care urmăresc promovarea arhitecturii în rândul liceenilor, s-ar putea monitoriza numărul / procentul celor care se înscriu la sesiunile de admitere la facultățile de arhitectură – prin chestionare / sondaj în rândul participanților la proiectele finanțate).

Juriul recomandă de asemenea ca în cazul unor proiecte care implică un contract de prestări de servicii cu valori care pot depăși un anumit prag (de ex. 5000 euro) să fie prezentate minim 3 oferte din care să fie aleasă cea mai eficientă din punct de vedere al raportului calitate – preț.

Este necesară totodată și stabilirea unor criterii prin care să se asigure / verifice / evalueze calitatea unui anumit rezultat - de ex. un film / un catalog ș.a.m.d.

Juriul recomandă tuturor întocmitorilor de oferte culturale să alcătuiască bugete mai riguroase și mai detaliate, evitând comasarea serviciilor sau a cheltuielilor specifice. La onorarii și remunerații colaboratori este necesară o estimare a prestațiilor în quantum de ore efective de lucru, pentru a ajuta Comisia în evaluarea bugetelor. De asemenea se recomandă ferm evitarea tipăriturilor (acolo unde este posibil) și concentrarea pe mijloace de comunicare online.

VI. Precizări privind desfășurarea jurizării

Comisia de evaluare a analizat proiectele propuse din perspectiva regulamentului de jurizare urmărind cu prioritate ca propunerile să se înscrie în aria de definiție a proiectului cultural.

Un alt aspect important, considerat în cadrul evaluării, a fost măsura în care proiectele au reușit să propună arhitectura ca principal motor al acțiunilor prezentate.

Comisia a luat de asemenea în considerare, existența unei coerențe între scopul proiectelor și dimensiunea culturală a produselor preconizate. Nu în ultimul rând, s-a urmărit să existe o concordanță între anvergura proiectului și dimensiunea bugetului solicitat precum și o distribuție echitabilă a fondurilor din timbrul de arhitectură.

VII. Rezultate

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele înscrise în cele trei secțiuni au fost evaluate cu note de la 0 la 10, iar punctajul obținut de fiecare proiect a fost calculat pe baza criteriilor de evaluare precizate în art. 11, 12 și 13 ale Normelor metodologice.

Punctajul minim stabilit pentru finanțare este 7,50. Proiectele care au întrunit această valoare au fost propuse pentru finanțare în limita sumelor disponibile.

În urma analizării proiectelor de către Comisie s-au acordat finanțări pentru **12 proiecte culturale ale filialelor**, pentru **3 anuale/bienale** și pentru **1 expoziție itinerantă**, după cum urmează:

A. PROIECTE CULTURALE ALE FILIALELOR

S-au aprobat pentru finanțare 12 proiecte (din 16 aflate în competiție): finanțare integrală pentru 9 proiecte și finanțare parțială pentru 3 proiecte - 96% din bugetul solicitat pentru 1 proiect, 93% din bugetul solicitat pentru 1 proiect și 71,55% din bugetul solicitat pentru 1 proiect. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 881.072,5 lei, exclusiv 27.230 lei valoarea premiilor. Report: 18.927,5 lei.

PROIECTE CU FINANȚARE APROBATĂ INTEGRAL – 9 PROIECTE:

1. **Proiectul 2023-092** - *Voice Your Place: Curtea de Argeș*; inițiator: Filiala Teritorială Argeș a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 43.200 lei

Buget aprobat: 43.200 lei

Notă acordată de juriu: 9,66

Proiectul este construit în jurul imperativului de “protejare și valorificare a patrimoniului” cu rol de “pilon de identitate locală” și sursă unică de “autocunoaștere”. Pentru a apropia comunitatea de patrimoniu și a facilita conștientizarea valorii acestuia, proiectul propune o abordare originală și ludică: un audioghid în limba engleză, narat de adolescenți, despre arhitectura de patrimoniu. În completare se propun intervenții în spațiul public prin montarea unor elemente de signalistică ce conțin codurile QR care oferă acces vizitatorilor la audioghid.

Comisia a apreciat dimensiunea pedagogică activă a proiectului, prin implicarea liceenilor în procesul de (auto)cunoaștere a valorilor patrimoniale locale. Faptul că prezentul proiect vine în urma unei școli de vară în cadrul căreia au fost realizate audio ghidurile în limba română, arată dorința de creștere și dezvoltare a proiectului inițial. Se remarcă prezentarea coerentă a calendarului de activități, grupurilor țintă alese și a produselor propuse spre realizare.

Se recomandă atenție sporită la procedurile de promovare ale ghidurilor și o posibilă diversificare a obiectivelor în viitor.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *Voice Your Place: Curtea de Argeș*.

2. **Proiectul 2023-030** - *Case Deschise*; inițiator: Filiala Teritorială Sibiu-Vâlcea a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 75.925 lei

Buget aprobat: 75.925 lei

Notă acordată de juriu: 9,36

Proiectul pornește de la ideea de a facilita accesul publicului larg la arhitectura contemporană de calitate și la arhitectura de patrimoniu, prin organizarea unor vizite ghidate la obiective private și publice – *Case Deschise*. În timpul vizitelor, publicul interesat poate interacționa cu specialiști din domeniul construcțiilor, pentru a afla detalii despre procesul de proiectare, punere în operă și utilizare a acestor clădiri.

Comisia a apreciat claritatea scopului, fezabilitatea obiectivelor și indicatorii măsurabili după schemele SMART, dar reține că estimarea impactului este optimistă, fapt demonstrat de fotografiile de la ediția anterioară. Se recomandă înregistrarea prezenței reale la începutul turului ghidat, sau utilizarea unor centralizoare de prezență la obiectivele vizitate. Se recomandă evitarea estimării participanților în baza rezervărilor online, deoarece acestea nu garantează prezența celor înscriși la eveniment.

Având în vedere că proiectul este la a doua ediție, Comisia consideră că ar fi fost utilă pentru susținerea proiectului o listă cu exemplele de bună practică din prima ediție și lista obiectivelor ce se intenționează a fi deschise în 2024.

Proiectul propus este un demers util, necesar și replicabil și în alte locații, fiind din acest punct de vedere un exemplu clasic de proiect cultural.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *Case Deschise*.

3. **Proiectul 2023-009** - *MazzocchioTalks#10.Chile_Conferința Smiljan Radic și Cecilia Puga la București*; inițiator Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 89.500 lei

Buget aprobat: 89.500 lei

Nota acordată de juriu: 9,22

Proiectul este construit pe ideea de a conferi o “dimensiune internațională spațiului românesc de gândire și dezbateri de arhitectură” prin evenimente ce includ conferințe și dezbateri 1 la 1 între arhitecți cu notorietate. Invitații la dialog sunt atât profesioniștii, cât și studenții arhitecți. Ipotezele și concluziile dezbaterilor sunt apoi diseminate în sânul comunității profesionale prin expoziții și publicații. Invitații acestei ediții sunt doi arhitecți din Chile - Smiljan Radic și Cecilia Puga – doi profesioniști al căror prestigiu se reflectă în numeroasele publicații în reviste de specialitate și invitațiile de a preda în cele mai cunoscute facultăți de arhitectură din lume.

Comisia consideră că aceste întâlniri profesionale sunt importante, având o relevanță semnificativă atât pentru breaslă, cât și pentru viitori arhitecți și apreciază îmbunătățirile aduse propunerii în baza recomandărilor comisiei de evaluare de anul trecut – în special creșterea impactului asupra altor categorii de public interesat, prin acces la înregistrările video ale conferințelor.

Comisia recomandă detalierea mai clară a unor categorii de cheltuieli, atât în cererea de finanțare, cât și în fișa de buget (onorarii invitați, transport aerian, afișe etc.). În buget nu este prevăzută remunerația lui Smiljan Radic (dacă este pe bază de voluntariat ar fi trebuit trecută 0 la fel cum s-a procedat și cu alte cheltuieli fără fonduri alocate). Totodată, Comisia consideră că 100 de tipărituri de revistă nu sunt suficiente pentru atingerea scopului formulat în cerere.

Proiectul este la a zecea ediție și a confirmat de-a lungul celor 9 ediții anterioare atât succesul formatului, cât și faptul că are un impact relevant asupra comunității profesionale.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *MazzocchioTalks#10.Chile_Conferința Smiljan Radic și Cecilia Puga la București*.

4. **Proiectul 2023-008** - *FOR SIBIU | FOR VÂLCEA - platformă de dialog urban*; inițiator: Filiala Teritorială Sibiu-Vâlcea a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 90.384 lei

Buget aprobat: 90.384 lei

Notă acordată de juriu: 9,08

Proiectul își propune diseminarea unor exemple de bună practică din domeniul investițiilor publice către comunități (publicul larg), profesioniști și administrație, în vederea creșterii competenței profesionale, performanței administrative și a capacității de analiză critică a publicului larg. Această diseminare are loc prin intermediul a trei instrumente principale: conferințe și dezbateri publice (AGORA), baza de date cu exemple de bună practică și platforma de comunicare a acestora - atât prin intermediul social media, cât și a website-ului dedicat.

Comisia apreciază claritatea acestor instrumente de dialog între profesioniști / administrație publică / comunitate și caracterul general (nu generic) al proiectului, care face posibilă implementarea acestuia și în alte zone ale țării. Obiectivele și activitățile prezentate în cererea de finanțare sunt clare și propunerea de extindere a unui demers deja validat în al doilea oraș al filialei (Vâlcea) este binevenită.

Comisia recomandă diseminarea rezultatelor, bunelor practici și a lecțiilor învățate către celelalte filiale din țară. Nu este clar cum vor fi implicate autoritățile locale și cum sunt transferate rezultatele proiectului către acțiunile recurente la nivel profesional și societal. Se recomandă de asemenea clarificarea unor linii bugetare, care nu sunt corelate cu cererea de finanțare (transport, asistență juridică etc.).

Au fost apreciate prezentarea coerentă, claritatea obiectivelor și dimensiunea culturală a demersului.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *FOR SIBIU | FOR VÂLCEA - platformă de dialog urban*.

5. **Proiectul 2023-022** - *Workshop-ul SF(a): SOCIETATE, FILM, ARHITECTURĂ ediția a III-a*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România Filiala Teritorială Iași

Buget solicitat: 39.460 lei și premii 1.650 lei

Buget aprobat: 39.460 lei și premii 1.650 lei

Notă acordată de juriu: 9,02

Proiectul se dezvoltă pe două axe: „evidențierea conexiunilor dintre arhitectură și contextul social, cultural și economic” și „identificarea potențialului practicii de arhitectură în acest sistem interconectat”. Medium-urile alese pentru acest demers sunt filmul SF distopic și afișul de (re)prezentare a filmului înțeles ca instrument de reflecție asupra unei ipostaze societale contemplate din multiple perspective: arhitectură, arte vizuale, filosofie, literatură.

Comisia apreciază activitățile dinamice, bine grupate interdisciplinar, care includ prelegeri susținute de lectori-specialiști din domenii diverse, workshop-ul de ilustrație și propunerea de diseminare a ideilor prin intermediul expoziției finale cu afișe. Proiectul se remarcă printr-o dimensiune socio-culturală pregnantă, promovând arhitectura ca protagonist al culturii vizuale și introducând expresia grafică ca instrument narativ / de reflecție asupra societății.

Comisia recomandă mai mare atenție asupra modului în care va fi monitorizat impactul asupra publicului țintă pe termen lung, după finalizarea proiectului, în vederea atingerii scopului principal și

a validării continuității și sustenabilității demersului. Ar fi de asemenea utilă furnizarea de detalii suplimentare privind organizarea workshop-ului și a tutorilor care îi vor îndruma pe participanți. Se recomandă limitarea tipăriturilor acolo unde nu este absolut necesar, prin utilizarea altor mijloace de comunicare a evenimentelor și acțiunilor din cadrul proiectului.

Se remarcă atât calendarul clar și bine delimitat în timp, cât și prezența unor lectori din Marea Britanie, Austria și Danemarca, care conferă rezonanță culturală internațională demersului.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *Workshop-ul SF(a): SOCIETATE, FILM, ARHITECTURĂ* ediția a III-a.

6. **Proiectul 2023-029** - *Arhitectura lui Toma T. Socolescu – moștenire identitară a tinerilor prahoveni*; inițiator: Filiala Teritorială Prahova a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 72.000 lei și premii 3.000 lei

Buget aprobat: 72.000 lei și premii 3.000 lei

Notă acordată de juriu: 8,66

Proiectul se concentrează pe promovarea, înțelegerea și valorificarea patrimoniului cultural arhitectural, prin intermediul operelor de referință ale arhitectului Toma T. Socolescu, cu valoare identitară pentru județul Prahova. Comisia apreciază continuarea demersului anterior, testarea interesului pentru proiect printr-un concurs finalizat cu succes la nivel local, dimensiunea de cercetare a proiectului bazată pe colaborarea între actori publici și privați și implicarea publicului tânăr.

Din cererea de finanțare nu reiese cum sunt tinerii implicați în realizarea site-ului, a bornelor și modalitatea în care vor fi implicați în organizare partenerii proiectului. Necesită de asemenea clarificări suplimentare modul în care vor fi organizate activitățile de identificare a operelor necunoscute ale arhitectului Socolescu în mediul urban și rural și metodologia de măsurare a impactului operelor sale asupra comunității locale.

Deși apreciază demersul de clasare a unor opere de arhitectură de referință cu valoare identitară, Comisia nu înțelege în ce mod procedura aferentă poate fi adresată/discutată/realizată în cadrul unui workshop? Ar fi utilă o detaliere a acestei activități pentru mai multă claritate.

Referitor la buget, Comisia atrage atenția asupra unor erori de calcul locale (la rubricile protocol evenimente conexe / workshop) și asupra pericolului subestimării bugetului pentru activități precum studiile istorice (10 studii de caz) realizate de o singură persoană, într-o perioadă de timp limitată. În cazul în care sunt implicați și voluntari în proiect, contribuția lor ar trebui descrisă, pentru a transparentiza procesele de cercetare și pentru a clarifica așteptările echipei de organizare cu privire la calitatea produselor finale.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *Arhitectura lui Toma T. Socolescu – moștenire identitară a tinerilor prahoveni*.

7. **Proiectul 2023-040** - *Arhitectura lemnului - Tradițional înseamnă actual*; inițiator: Filiala Teritorială Mureș a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 55.200 lei și premii 8.000 lei

Buget aprobat: 55.200 lei și premii 8.000 lei

Notă acordată de juriu: 8,56

Proiectul urmărește „dezvoltarea culturii arhitecturale în zona urbană și rurală” prin cartarea și relevarea unor „componente ale creației de arhitectură bazate pe tradiții meșteșugărești” – în acest caz cu referire la porțile urbane de lemn și anexele gospodărești de lemn. Conservarea și diseminarea informațiilor culese se propune a fi realizată printr-o expoziție itinerantă și un catalog tipărit care vor include studiile de caz – minimum 15 porți și 15 anexe.

Proiectul este valoros prin prisma reiterării importanței tradițiilor meșteșugărești și (re)valorizării producției acestora în context actual, ca vehicul de conservare a autenticității peisajului cultural.

Nu este clar cine va realiza cartarea, care sunt criteriile care vor sta la baza selecției și modalitatea prin care se va măsura impactul produselor culturale asupra comunității locale. Comisia reține că ar fi fost utile câteva exemple de localități din județ care urmează a fi incluse în proiect și mai multă concretete asupra felului în care vor fi revalorificate porțile și anexele gospodărești.

O recomandare ar fi ca datele culese să fie incluse și conservate într-o bază de date, pentru asigurarea unui impact durabil și susținut, atât în interiorul breslei, cât și asupra publicului interesat. Ar fi de interes detalierea programului și conținutului workshop-urilor și clarificarea modului în care vor fi utilizate ideile rezultate în urma concursului propus.

Comisia recomandă de asemenea descrierea explicită a bugetului (ex: bugetul prevede închirierea a 4 spații, fără a fi clar despre ce spații este vorba, dat fiind faptul că în debutul cererii de finanțare este menționat faptul că partenerii pun la dispoziție spațiile pentru evenimente).

Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului *Arhitectura lemnului - Tradițional înseamnă actual*.

8. **Proiectul 2023-078** - *ZILELE CULTURII URBANE la "Uzina de apă" - Suceava, ediția a XI-a, din 2024 cu tema : PATRIMONIUL ARHITECTURAL O VALOARE VULNERABILĂ - Impactul acțiunii umane asupra fondului construit*; inițiator: Filiala teritorială Nord - Est a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 42.425 lei

Buget aprobat: 42.425 lei

Notă acordată de juriu: 8,34

Evenimentul este unul cu tradiție, cu importanță indiscutabilă la nivel local și național.

Proiectul abordează o tematică relevantă în peisajul românesc: degradarea progresivă a fondului construit existent, intervențiile necorespunzătoare și arhitectura informală sunt subiecte de impact și urgente, care nu pot fi adresate decât printr-o abordare multidisciplinară, în colaborare cu instituții locale și naționale și prin deschiderea profesiei către publicul larg.

Din această perspectivă, nu este clar în ce măsură produsele culturale propuse: expoziție, conferință și deplasare documentară ajută la atingerea scopului proiectului, generând un impact semnificativ privind temele propuse. Alte instrumente mai concentrate pe beneficiari din afara breslei ar fi putut fi mai utile – printre acestea enumerăm cu rol de exemplu proiecte posibile a se

încadra în profilul finanțării din Timbrul de Arhitectură: ghidurile de bune practici constructive, proiectele pedagogice destinate tinerilor, punctele de informare și consiliere tehnică arhitecturală, proiectele care sprijină tehnic administrația locală etc.

Comisia a remarcat absența CV-urilor coordonatorilor de workshop-uri, cu rol important în economia proiectului, deși numele acestora sunt menționate în cererea de finanțare. De asemenea, lipsesc detalii despre deplasările din cadrul proiectului. Din cererea de finanțare nu reiese care sunt cazurile care vor ilustra tema dezbaterii, care sunt obiectivele de patrimoniu din cele două județe ce urmează a fi vizitate sau mixul de vizitatori.

Comisia recomandă angrenarea unui public cât mai numeros în derularea evenimentelor, cu accent mai mare pe publicul neavizat. Proiectul are nevoie de o mai bună amploare de la ediție la ediție și concentrare pe soluții practice, pentru a evita perpetuarea aceluiași discuții de la an la an, într-un cerc limitat de specialiști.

Deși importantă, deschiderea internațională a evenimentului către arhitecți din Republica Moldova și Ucraina nu asigură în sine o schimbare a situației fondului construit supus degradării. În acest sens, formatul conferinței ar fi profitat semnificativ de o listă clară de invitați internaționali cu renume, experți cu experiență și cu proiecte de succes în domeniile discutate.

Atrăgând ferm atenția asupra observațiilor și recomandărilor sale, **Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului ZILELE CULTURII URBANE la "Uzina de apă" - Suceava, ediția a XI-a, din 2024 cu tema: PATRIMONIUL ARHITECTURAL O VALOARE VULNERABILĂ - Impactul acțiunii umane asupra fondului construit.**

9. **Proiectul 2023-062 - ALEGE ARHITECTURA !;** inițiator: Filiala teritorială Nord - Vest a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 5.720 lei și 1.080 lei premii

Buget aprobat: 5.720 lei și 1.080 lei premii

Notă acordată de juriu: 7,60

Evenimentul este la a XIV-a ediție și urmărește generarea unei legături între învățământul liceal și cel universitar de arhitectură, prin intermediul organizării vernisajului lucrărilor de atestat ale elevilor de la Colegiul de Arte din Baia Mare, care prilejuiește un dialog între elevi și reprezentanți ale diverselor facultăți de arhitectură din țară. Comisia apreciază intențiile bune ale proiectului, de a asigura un schimb de experiență pentru adolescenții aflați în fața unei alegeri importante, în condițiile în care procesele educaționale din ciclul liceal trebuie privite cu mare atenție prin prisma importanței lor semnificative în evoluția viitorilor studenți.

Cererea de finanțare este însă insuficient argumentată, descrierea proiectului fiind, de fapt, un istoric al edițiilor trecute, fără a se insista suficient pe intențiile evenimentului pentru care se solicită finanțare. Activitățile descrise sunt vagi și imprecise, nu este clar dacă elevii se deplasează în altă locație sau dacă primesc alte grupuri de la facultățile de profil din țară. Imprecizia activităților conduce la imprecizie în alcătuirea bugetului și în estimarea cheltuielilor reale.

Comisia recomandă ca acest proiect să se deruleze nu la finalul, ci pe parcursul duratei de studii, să fie desfășurat pe mai multe zile, cu activități educaționale bine definite, pentru a potența impactul formator al inițiativei și pentru a antrena interesul tinerilor pentru standardele profesiei.

Atrăgând ferm atenția asupra observațiilor și recomandărilor sale, **Comisia a decis să acorde finanțare integrală proiectului ALEGE ARHITECTURA!.**

PROIECTE APROBATE CU FINANȚARE PARȚIALĂ – 3 PROIECTE:

1. **Proiectul 2023-020** - *MUST-ul de Arhitectură 2024. DUAL*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România Filiala Teritorială Iași

Buget solicitat: 137.940 lei și premii 4.500 lei

Buget aprobat: 131.940 lei și premii 4.500 lei

Notă acordată de juriu: 8,80

MUST este prezentat ca un eveniment conceput „pentru a apropia domeniul arhitecturii de comunitatea ieșeană și pentru a crea un mediu adecvat schimbului de idei între arhitecții din zona Moldovei și cei naționali și internaționali.” Actuala ediție a MUST se poziționează ca un proiect cultural care are ca scop aducerea în atenția publicului și a mass-media a complexității profesiei de arhitect, prin intermediul dezbaterilor și conferințelor, expozițiilor și documentarelor foto/video.

Comisia apreciază structura coerentă a categoriilor de activități, care interoghează formele tradiționale în raport cu cele de actualitate. Este binevenită prezența arhitecților internaționali, desfășurarea evenimentelor în locații foarte vizibile și parteneriatele strategice cu entitățile locale.

Din cererea de finanțare nu reiese clar cum se va aduce în atenția publicului complexitatea profesiei de arhitect, de vreme ce majoritatea activităților sunt dedicate breslei. Este de asemenea neclar cum vor fi semnalate de către public aspectele arhitecturale/urbanistice pentru care se vor propune soluții în cadrul evenimentului final: MUST EVOLVE. De asemenea, din cerere, nu reiese modalitatea în care va fi măsurat impactul evenimentului, ambițiile par prea mari pentru acțiunile propuse.

În ceea ce privește bugetul, anumite categorii de cheltuieli, precum cele legate de protocol, (luând în considerare și lipsa oricărei detalieri – număr estimat de persoane x preț/persoană) și cele legate de promovarea proiectului prin tipărituri sunt supradimensionate. Se recomandă ca pe viitor bugetul să fie mai judicios alcătuit prin detalierea tuturor liniilor de finanțare solicitate.

Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului *MUST-ul de Arhitectură 2024. DUAL* și reducerea următoarelor cheltuieli prevăzute în anexa nr. 5 - buget, astfel:

- linia bugetară 3.1.2 se reduce cu 6.000 lei

2. **Proiectul 2023-034** - *Forumul zonal de arhitectură și urbanism MOLDOVA REPER 2030*; inițiator: Ordinul Arhitecților din România filiala teritorială Bacău-Neamț

Buget solicitat: 92.398,5 lei și premii 6.300 lei

Buget aprobat: 85.918,5 lei și premii 6.300 lei

Notă acordată de juriu: 8,22

Aflat la a VII-a ediție, evenimentul propus are ca scop dezbaterile unor idei și concepte din domeniul urbanismului și al arhitecturii, într-un cadru totodată internațional și regional, la care participă arhitecți, oameni de cultură și reprezentanți ai administrațiilor publice din cele trei regiuni istorice ale Moldovei: Moldova, Republica Moldova și Bucovina de Nord (Ucraina).

Comisia apreciază tradiția forumului și prezența internațională valoroasă în cadrul proiectului, componenta verde aducând un plus calitativ evenimentului. Ca recomandare, planul de activități ar trebui mai bine structurat și detaliat, dat fiind faptul că el nu le include și pe cele de management, antemergătoare evenimentului propriu-zis.

Deși temele propuse sunt de actualitate, nu rezultă din obiectivele proiectului cum vor fi acestea transpuse în activități concrete pe perioada forumului. De asemenea nu este clar care sunt acțiunile proprii care implică publicul general în sensul valorificării diversității culturale, componentă cheie a evenimentului. Nu se clarifică în cererea de finanțare nici care sunt cazurile care vor fi dezbătute și vor fi prezentate în expoziția MORE 2030, nici necesitatea, importanța și scopul deplasărilor prevăzute în cadrul evenimentului.

Comisia remarcă lipsa de concretețe a obiectivelor, lipsa detaliilor privind organizarea zilelor evenimentului și a detalierii modalităților de implementare a soluțiilor de regenerare urbană, care fac obiectul concursului de idei, componentă esențială, în strânsă legătură cu atingerea scopului acțiunii.

Comisia recomandă ca acoperirea cheltuielilor pentru evenimentele de divertisment conexe să fie făcută din alte surse de finanțare.

Reiterând aprecierea pentru temele propuse în cadrul forumului, **Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului *Forumul zonal de arhitectură și urbanism MOLDOVA REPER 2030*** și reducerea următoarelor cheltuieli prevăzute în anexa nr. 5 - buget, astfel:

- linia bugetară 2 - Remunerării colaboratori - se reduce cu 3.600 lei
- linia bugetară 4 - Cheltuieli specifice - se reduce cu 2.880 lei

3. **Proiectul 2023-060 - 112 Recuperare;** inițiator: Filiala teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 208.800 lei și 2.700 lei premii

Buget aprobat: 149.400 lei și 2.700 lei premii

Notă acordată de juriu: 7,52

Proiectul este prezentat ca o dezvoltare firească a proiectului înrudit 112 Patrimoniu, în sensul completării demersurilor celui din urmă prin dezvoltarea unei noi platforme, destinate atât schimbului și valorificării componentelor arhitecturale și artefactelor valoroase rezultate din desființări, cât și demonstrațiilor de „restaurare exemplară” a acestora. Demonstrațiile ar fi realizate în cadrul unor ateliere, de către specialiști și ar avea rolul de a schimba atitudinea proprietarilor, cât și a arhitecților, studenților și publicului larg față de „materialele irosite prin desființări”.

Comisia reține că tematica proiectului este una utilă, chiar stringentă și echipa de proiect are recomandări solide. Proiectul își propune o abordare pragmatică și implicată referitor la dispariția progresivă a patrimoniului construit.

Cererea de finanțare este, însă, neclar argumentată din punct de vedere al organizării și funcționalității platformei. Comisia nu și-a putut da seama, în unanimitate, dacă intențiile echipei de proiect au fost acelea de a tranzacționa bunuri prin intermediul platformei sau doar de a oferi consultanță, respectiv de a intermedia dialogul dintre proprietarii de bunuri și experți. Beneficiarii direcți ai proiectului nu au fost bine identificați.

Din păcate, referințele invocate (ROTOR shop și Bellastock) nu servesc clarificării intențiilor proiectului, ci ridică mai degrabă o serie de întrebări principiale, legale și pragmatice referitoare la capacitatea unei filiale OAR de a media circulația subansamblurilor arhitecturale și artistice recuperate în contexte urbane cu demolări și desființări necontrolate. Întrucât sprijinirea valorificării, restaurării și a schimbului responsabil a acestor subansambluri este o necesitate etică, fără de care urme ale culturii locale riscă să dispară în întregime, proiectul era așteptat să clarifice modalitățile concrete de lucru pe care și le propune.

Cererea de finanțare și bugetul nu reușesc să clarifice distincția dintre platforma 112 Patrimoniu (deja existentă) și viitoarea platformă propusă (112 Recuperare). Astfel, o serie de alocări bugetare par necorelate cu proiectul actual – printre acestea, de exemplu, onorariile destinate operatorilor de date platforme cu rol de „watchdog platformă existentă 112 Patrimoniu”.

Există alte necorelări între activități și liniile bugetare - 4.1. închirieri de spații, aparatură, mijloace de transport, 4.3 - tipărituri, 6.3 - kit realitate virtuală.

Comisia găsește că este neclar și modul de implicare a studenților în proiect, de vreme ce, luând în calcul toate categoriile de public țintă, nu reiese o capacitate de diseminare și monitorizare a impactului satisfăcătoare.

Comisia face o recomandare fermă de clarificare a obiectivelor, a produselor culturale și de detaliere a bugetului în corelare cu activitățile propuse.

Reiterând aprecierea față de tematica prezentată în cererea de finanțare, **Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului 112 Recuperare** pentru 3 din cele 6 demonstrații propuse și reducerea următoarelor cheltuieli prevăzute în anexa nr. 5 - buget, astfel:

- linia bugetară 2 se reduce cu 23.400 lei
- linia bugetară 4 se reduce cu 36.000 lei

PROIECTE PENTRU CARE NU S-A ACORDAT FINANȚARE – 2 PROIECTE:

1. **Proiectul 2023-068** - *ARCHY FEST_Architectural image*; inițiator: Filiala teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 64.000 lei și 15.000 premii

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare

Notă acordată de juriu: 7,12

PROIECT RESPINS

Proiectul propune realizarea unui concurs de soluții cu scopul generării unei imagini arhitecturale coerente a standurilor și zonelor principale din festivalul Archy Fest.

Comisia consideră că organizarea unui concurs de soluții ocazionat de un proiect cultural (al cărui beneficiar este organizatorul) nu reprezintă un tip de activitate încadrabilă în categoria proiectelor culturale sprijinite prin finanțare din timbrul de arhitectură. Concursul de soluții, spre deosebire de concursul de idei, este o procedură de atribuire a unui contract de achiziție, nu un proiect cultural.

Recomandăm o descriere mai transparentă a intențiilor organizatorice și a tipicului activităților în viitor.

Organizarea festivalului Archy Fest, care urmărește conectarea comunității profesionale cu publicul local, în spații publice cu un număr mare de vizitatori este confuz asociată cu organizarea concursului pentru care se solicită finanțarea și care reprezintă doar un eveniment din programul festivalului propriu-zis.

Bugetul pare neadecvat și nesustenabil pentru implementarea reală a scopurilor pe care proiectul și le propune. Având în vedere concentrarea pe organizarea și implementarea concursului de soluții, bugetele alocate elaborării temei, jurizării, premiilor și construcției propriu-zise a prototipului sunt fie insuficient detaliate, fie neclare.

Se recomandă ca în situația unor aplicații viitoare, să se accentueze dimensiunea culturală a proiectului și să se coreleze bugetul cu activitățile propuse, detaliindu-se liniile de finanțare solicitate.

Comisia a decis să nu acorde finanțare proiectului *ARCHY FEST_Architectural image*.

2. **Proiectul 2023-026 - IRINA ROSETTI – arhitecții pentru bibliotecă și biblioteca pentru arhitecți**; inițiator: Filiala teritorială Dobrogea a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 42.120 lei și 1.800 lei premii

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare

Notă acordată de juriu: 6,56

PROIECT RESPINS

Proiectul propune o sumă de activități a căror scop este generarea unui dialog între arhitecți și comunitatea locală prin intermediul Bibliotecii Județene din Tulcea. Se urmărește asocierea unei săli a bibliotecii cu figura arhitectei Irina Rosetti (autoare a Gării din Tulcea), implicarea arhitecților în amenajarea spațiilor bibliotecii și transformarea acestora într-un loc de întâlnire între breaslă și publicul larg.

Comisia reține ca laudabilă inițiativa reiterării importanței arhitectei Irina Rosetti în memoria culturală a comunității, dar atrage atenția asupra argumentării neconvingătoare a cererii de finanțare, al cărei stil personal și retoric nu susține obiectivele proiectului. Lipsește delimitarea clară a unui grup țintă, metodologia de măsurare a impactului, nu se argumentează modul în care va avea loc remodelarea bibliotecii și în ce mod această activitate va contribui la susținerea dialogului dintre arhitecți și public.

Mizele discursive ale proiectului par diferite, dacă nu chiar divergente, față de scopurile și acțiunile reale ale acestuia. Concentrarea proiectului asupra spațiilor bibliotecii – în sine un obiectiv arhitectonic valoros din perioada socialistă – nu justifică invocarea gării Tulcea și a autoarei sale. O abordare mai concentrată și coerentă ar fi propus probabil fie activarea gării, fie amenajarea bibliotecii.

Transformarea proiectului de amenajare a unui spațiu din bibliotecă într-un proiect pedagogic participativ poate fi un instrument real de deschidere a profesiei către un public mai larg. Cu toate acestea, succesul atelierului nu este legitimat nici de profilul membrilor echipei de implementare a proiectului, nici de bugetul său – în care nu par să se regăsească nici onorarii pentru îndrumători, nici sume alocate amenajării.

Comisia remarcă lipsa de detaliere a bugetului, în care nu sunt prevăzute cheltuieli specifice pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului.

Se recomandă ca, în situația unor aplicații viitoare, cererea să fie formulată cu mai multă atenție, urmărind o definiție clară a obiectivelor și activităților, corelarea dintre acestea și liniile de finanțare, stabilind un public țintă clar, evidențiind modalitățile de măsurare a impactului pe termen scurt, mediu și lung.

Comisia a decis să nu acorde finanțare proiectului *IRINA ROSETTI – arhitecții pentru bibliotecă și biblioteca pentru arhitecți*.

PROIECTE RESPINSE ADMINISTRATIV – 2 PROIECTE:

1. **Proiectul 2023-070** - *Pârleaz Cult 2024*; inițiator: CM Sound Hub SRL

Buget solicitat: 124.650

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare.

Notă acordată de juriu: -

PROIECT RESPINS ADMINISTRATIV: Aplicant neeligibil - la această categorie pot aplica filialele teritoriale ale Ordinului, prin intermediul cărora se pot derula și proiecte inițiate de societăți comerciale, în baza unui acord de parteneriat încheiat între aceste entități și una sau mai multe filiale teritoriale ale Ordinului;

2. **Proiectul 2023-085** - *CIPRIAN PORUMBESCU ARTHARMONY*; inițiator: MUNICIPIUL TURDA

Buget solicitat: 74.000 lei și 176.000 lei premii

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare.

Notă acordată de juriu: -

PROIECT RESPINS ADMINISTRATIV: Aplicant neeligibil - la această categorie pot aplica filialele teritoriale ale Ordinului, prin intermediul cărora se pot derula și proiecte inițiate de instituții publice de cultură ori educație (în baza unui acord de parteneriat încheiat între aceste entități și una sau mai multe filiale teritoriale ale Ordinului);

B. ANUALE / BIENALE DE ARHITECTURĂ ALE FILIALELOR OAR

S-au aprobat pentru finanțare parțială trei din cele șapte proiecte aflate în competiție - 94% din bugetul solicitat pentru 1 proiect, 87% din bugetul solicitat pentru 1 proiect și 83% din bugetul solicitat pentru 1 proiect. Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 1.000.000 lei, exclusiv 258.000 lei, valoarea premiilor. Report: 0 lei.

PROIECTE APROBATE CU FINANȚARE PARȚIALĂ – 3 PROIECTE:

1. **Proiectul 2023-006** *Bienala Arhitectura.6 HUMAN ± NATURE*; inițiator: OAR Filiala Brașov-Covasna-Harghita

Buget solicitat: 363.580 lei și premii 75.000 lei

Buget aprobat: 342.380 lei și premii 75.000 lei

Nota acordată de juriu: 9,08

Bienala Arhitectura.6 HUMAN ± NATURE, ediția 2024, își propune să exploreze interacțiunea dintre mediul construit și lumea naturală. Construind un discurs în jurul unei tematici de actualitate, legată de impactul extins și complex al arhitecturii asupra bunăstării umane și naturale, bienala urmărește încurajarea colaborării, creativității și responsabilității față de mediu și schimbarea paradigmei în care concepem, proiectăm și realizăm mediul construit în raport cu contextul natural.

Comisia apreciază atât amploarea proiectului prin colaborarea a numeroase filiale, cât și îmbunătățirile evidente față de edițiile anterioare. Se remarcă multitudinea de evenimente desfășurate în nouă orașe. Prin activitățile incluse în program sunt vizate toate categoriile de public, de la cel

specializat la cel neavizat. Componenta de promovare este bine acoperită, informațiile corelate cu evenimentul fiind diseminate cu ajutorul multor canale media.

Proiectul are indicatori măsurabili, obiective SMART, cu tematică actuală, abordată multidisciplinar.

Comisia recomandă mai multă claritate asupra criteriilor după care publicul votează on-line în cadrul tuturor secțiunilor din concurs, dar și a felului în care acesta va fi implicat dincolo de vizitare și votare, dat fiind faptul că organizatorii își doresc ca evenimentul să prilejuiască deschiderea discuțiilor critice legate de arhitectura recentă și responsabilitatea față de mediu către publicul larg și să catalizeze promovarea breslei arhitecților în societate.

Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului Bienala Arhitectura.6 HUMAN ± NATURE, ediția 2024, în condițiile diminuării bugetului cu 6% apreciind că ar fi necesare reconfigurări ale liniilor bugetare 3.1.1, 3.3.13, 4.3.7 și 6.3. Se recomandă organizatorilor să evite acolo unde este posibil tipăriturile, în special cele în scop de promovare a evenimentului, folosind materiale în format electronic și promovarea online.

2. Proiectul 2023-018 *Anuala de Arhitectură București 2024*; inițiator: Filiala Teritorială București a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 420.000 lei și premii 142.000 lei

Buget aprobat: 366.000 lei și premii 127.000 lei

Nota acordată de comisie: 8,84

Anuala de arhitectură București 2024 - Pentru un București Durabil se poziționează într-o triadă de evenimente dedicate celor trei valori de baza ale Noului Bauhaus European, ce conectează Pactul Ecologic European cu viața de zi cu zi și cu spațiile de locuit: durabilitate, estetică, incluziune. Urmând anualei din 2023 dedicată incluziunii, actualul eveniment va fi dedicat durabilității prin analiza modului în care dimensiunea cultural-profesională a practicii de arhitectură locale răspunde diferitelor cerințe europene legate de durabilitate. Rezultatele acestei analize critice la nivel local, centralizate în expoziția anualei, urmează a fi apoi întinse la nivel național în cadrul anualelor din alte regiuni ale țării.

Comisia apreciază tematica multianuală propusă de organizatori. Se remarcă consecvența în activarea spațiilor publice și clădirilor cu valoare arhitecturală semnificativă prin intermediul expozițiilor și evenimentelor sale conexe, modalitatea de jurizare a proiectelor, enunțarea criteriilor de evaluare și în mod special includerea momentului de susținere publică a proiectelor nominalizate (pitch day), care oferă întregului proces și întregului eveniment mai multă transparență și deschidere atât spre interior în breaslă, cât și spre exterior către publicul larg.

Inițiativa aduce împreună în mod constructiv profesioniști din breaslă, administrația locală, investitorii privați și factorii educaționali.

Comisia reține că ar fi fost utilă precizarea anualelor din țară unde se dorește itinerarea expoziției și consideră insuficientă descrierea evenimentelor conexe și a tipurilor de activări propuse. Considerând prezența masivă estimată atât a vizitatorilor, cât și a participanților la gală, ar fi fost util să fie precizată o metodologie după care se fac măsurătorile, dar și o justificare pentru costuri precum cele legate de execuția website-ului, catering pentru gală, dar și a includerii serviciilor neprevăzute la rubricile 2.1.9, 3.3. 9, 4.1.4, 4.4.2, care însumează 30.000 de lei dintre care 5.000 de lei din contribuție proprie în plus față de rubrica 8 dedicată cheltuielilor neprevăzute. Au fost sesizate

calculare greșite în buget la secțiunea 7.2. diplome, trofee și 3.3.8 servicii fotografice, care trebuie revizuite.

Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului Anuala de arhitectură București 2024 în condițiile diminuării bugetului cu 13%, apreciind că ar fi necesare eliminarea liniilor bugetare 2.1.9, 3.3.9, 4.1.4, 4.4.2, și 6.3 care sunt destinate cheltuielilor neprevăzute în condițiile în care regulamentul prevede o singură linie de cheltuieli neprevăzute (linia 8) în cuantum de 2% din buget și reconfigurări ale liniilor bugetare 2.1.2, 3.1.1, 3.3.6 și 4.3.1. Comisia atrage de asemenea atenția asupra liniilor din buget referitoare la premii, unde există greșeli de calcul. Cuantumul finanțat al premiilor corespunde cu sumele corectate din bugetul propus. Se recomandă organizatorilor să evite acolo unde este posibil tipăriturile, în special cele în scop de promovare a evenimentului, folosind materiale în format electronic și promovarea online.

3. Proiectul 2023-071 BIENALA OM (Oltenia-Muntenia); inițiator: Filiala Teritorială Argeș a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 349.000 lei și premii 56.000 lei

Buget aprobat: 291.620 lei și premii 56.000 lei

Nota acordată de comisie: 8,82

Bienala OM 2024 – RECENT își propune să aducă în discuție fondul construit din perioada comunistă (1960-1989), aflat în urgență nevoie de reabilitare, reconversie sau renovare. Pe lângă categoriile obișnuite, premiate la majoritatea evenimentelor din această categorie, bienala va include o secțiune specială RE-, care va reuni lucrările de pe întreg teritoriul filialelor care includ intervenții de reabilitare, reconversie sau renovare a clădirilor care nu sunt monumente istorice, atrăgând astfel atenția asupra mediului profesional și publicului larg cu privire la necesitatea reabilitării atente a fondului construit recent.

Comisia apreciază tematica aleasă și punerea acesteia în discuție nu doar cu arhitecți locali ci și cu arhitecți din alte țări fost socialiste cu un important fond construit din aceeași perioadă. Schimbul de experiență astfel realizat, ar fi benefic pentru sensibilizarea membrilor breslei și publicului larg față de problematica clădirilor realizate în perioada socialistă.

Cererea de finanțare prevede categorii bine structurate, cu premii care vizează atât elevii, cât și arhitecți cu experiență (ex. premiul pentru întreaga activitate). Se remarcă componenta de comunicare adecvată publicului tânăr prin utilizarea social media.

Comisia recomandă mai multă claritate asupra conținutului evenimentelor conexe deschise publicului larg, care nu au o componentă multidisciplinară bine definită, bazându-se în mare parte pe dezbateri și concursuri care se adresează mai ales specialiștilor. Se recomandă în viitor diversificarea evenimentelor conexe.

Referitor la buget, comisia reține că nu există suficientă detaliere a unor linii bugetare precum cele referitoare la cazare, protocol, costuri de mentenanță pentru website și premiile propuse.

Comisia a decis să acorde finanțare parțială proiectului Bienala OM 2024, în condițiile diminuării bugetului cu 17% apreciind că ar fi necesare reconfigurări ale liniilor bugetare 1.1.4, 3.1.1, 3.1.2, 4.3.2 și 4.3.3. Se recomandă organizatorilor să evite acolo unde este posibil tipăriturile, în special cele în scop de promovare a evenimentului, folosind materiale în format electronic și promovarea online.

PROIECTE PENTRU CARE NU S-A ACORDAT FINANȚARE – 4 PROIECTE:

4. **Proiectul 2023-076 ANUALA DE ARHITECTURĂ NORD VEST 2024**; inițiator: Filiala Teritorială Nord-Vest a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 37.695 lei și premii -

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare

Nota acordată de comisie: 8,50

Anuala de arhitectura nord vest 2024 – OAMENI.ORAȘ.MAȘINĂ este construită în jurul unei problematice de mobilitate urbană: cine are întâietate – pietonul sau mașina? Tema umbrelă este orașul pentru pietoni și problematizarea urbanismului concentrat pe mașină. Pornind de la această temă umbrelă, se dorește organizarea unor dezbateri între principalii actori urbani – specialiști, public, administrație publică – în cadrul cărora să se discute dezvoltarea orașului din perspectiva mobilității.

Expoziția concurs este dedicată producției de arhitectură locale și va fi amenajată atât în spații interioare cu acces public, cât și în spații publice exterioare dedicate pietonilor.

Deși deja desuetă pe plan discursiv, tematica este în mod evident încă foarte relevantă pe plan național și local, motiv pentru care juriul a apreciat în mod special asocierea Anualei unui eveniment de pietonalizare temporară a unei străzi.

Comisia reține că în pofida intențiilor proiectului, bugetul pare neadecvat și nesustenabil pentru implementarea reală a scopurilor pe care acesta și le propune. S-au remarcat onorariile foarte scăzute destinate organizării evenimentelor; absența onorariilor destinate jurizării și premiilor expoziției-concurs; precum și lipsa de resurselor necesare pentru buna implementare a evenimentului conex principal – dincolo de susținerea instituțiilor publice locale, succesul evenimentului de pietonalizare temporară depinde de mediatizarea și activarea străzii, care nu sunt cuprinse în buget.

În cadrul bugetului, nu sunt precizate rolurile persoanelor menționate la capitolele onorarii și remunerații, nu există detalieri la capitolul Cheltuieli materiale și servicii, pe liniile 3.1.1 și 3.1.2, cazare și respectiv diurnă-mese, nu se înțelege ce reprezintă linia 4.3 tipărituri din capitolul Cheltuieli specifice. De remarcat că pe fiecare linie bugetară este prevăzută o contribuție proprie de 10%.

Având în vedere prevederile Normelor Metodologice, art. 18, punctajul obținut și cuantumul fondurilor disponibile, nu se acordă finanțare proiectului *Anuala de arhitectura nord vest 2024*.

Recomandarea Comisiei este ca la aplicațiile viitoare să existe o mai atentă corelare între activitățile propuse în cererea de finanțare și bugetul evenimentului, iar dacă există evenimente sau activități care sunt susținute din alte surse de finanțare să se precizeze acest lucru în aplicație sau în buget, după caz. De asemenea, bugetul trebuie dimensionat și adecvat amplitudinii evenimentului așa cum reiese din aplicație.

5. **Proiectul 2023-023** *Regionala de Arhitectură Moldova - R.A.M. 2024*; inițiator: Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 182.070 lei și premii 75.000

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare

Nota acordată de comisie: 8,14

Regionala de Arhitectură Moldova - RAM 2024 își propune să readucă în centrul atenției societății civile rolul arhitectului și al arhitecturii ca element esențial generator de spațiu public prin intermediul unei expoziții-concurs a celor mai interesante proiecte ale arhitecților din zona Moldovei, Republica Moldova și Ucraina realizate în ultimii doi ani, proiecte care nu au mai fost premiate la alte expoziții sau concursuri de arhitectură.

Comisia reține că propunerea reprezintă o inițiativă amplă, cu o componentă stradală inedită pentru istoricul evenimentului. Este apreciată creșterea activităților din cadrul cererii față de edițiile anterioare și impactul asupra publicului ar trebui să fie unul foarte bun.

Este de asemenea salută de către juriu participarea internațională, a arhitecților din Moldova, Republica Moldova și Ucraina.

Comisia remarcă subdimensionarea bugetului în raport cu scopurile organizatorice. Nu este detaliată implicarea partenerilor în desfășurarea ediției și cum vor fi acoperite costurile unor evenimente care nu figurează cu sume alocate în buget. În buget nu sunt specificate nici rolurile organizatorilor și colaboratorilor, nici modul în care sunt repartizate sumele de bani. Totodată, tema ediției "rolul arhitectului în societate" este neclar ilustrată în cadrul Regionalei.

Evenimentele conexe nu sunt suficient de detaliate și fac referire tot la concursul-expoziție.

Având în vedere prevederile Normelor Metodologice, art. 18, punctajul obținut și cuantumul fondurilor disponibile, nu se acordă finanțare proiectului *Regionala de Arhitectură Moldova - RAM 2024*.

Recomandarea Comisiei este ca la aplicațiile viitoare declinarea temei alese să se reflecte dincolo de expunerea de lucrărilor de arhitectură, iar activitățile menționate să fie detaliate și corelate cu obiectivele propunerii. Dacă publicul larg este vizat prin proiect să existe activități sau evenimente dedicate acestuia. Completarea atentă a documentației de aplicare și în special a bugetului cu detalierea exactă a liniilor bugetare este favorabilă unei evaluări judicioase.

6. **Proiectul 2023-027** *ORAȘUL CREATORILOR DE ARHITECTURA RCW 2024*; inițiator: Filiala Teritorială Iași a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 127.950 și premii 75.000

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare.

Nota acordată de comisie: 7,00

PROIECT RESPINS

ORAȘUL CREATORILOR DE ARHITECTURA RCW 2024 propune amenajarea și activarea unor spații urbane ieșene prin instalații temporare realizate în urma unui concurs. Aflat la a doua ediție, evenimentul și-a propus o reprofilare pe un tip de spațiu mai deschis publicului larg, demonstrând astfel cum poate evolua de la un an la altul.

Comisia consideră că acest proiect este încadrat greșit la categoria anuale/bienale, deoarece nu respectă structura unui astfel de eveniment, fiind mai degrabă apropiat de formatul unui proiect cultural.

Sunt apreciate logica și coerența intenției și faptul că sunt specificate criteriile de evaluare și juriul. Deschiderea unor spații din oraș este un plus contribuind la o mai bună diseminare a mesajului.

Comisia reține însă că bugetul este neclar sau insuficient pentru realizarea concursului de soluții și implementarea instalațiilor câștigătoare: premiile din cărți valorând 75.000 lei sunt supraevaluate, în timp ce bugetul destinat execuției instalațiilor nu este prevăzut nici din finanțarea Timbrului, nici din alte surse, cum ar fi sponsorizările.

Comisia a decis să nu acorde finanțare proiectului *ORAȘUL CREATORILOR DE ARHITECTURA RCW 2024*, recomandând organizatorilor să încadreze pe viitor evenimentul la categoria proiecte culturale, conexe Regionalei de Arhitectură RAM.

7. **Proiectul 2023-005 *Anuala de arhitectură 2024***; inițiator: Filiala Teritorială „Dunărea de Jos” a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 68.800 lei și premii 70.000

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare

Nota acordată de comisie: 5,58

PROIECT RESPINS

Anuala de arhitectură 2024 Dunărea de Jos este evenimentul central dedicat membrilor acestei filiale a OAR, în cadrul căruia există posibilitatea de a etala exemple de bună practică în producția locală de arhitectură.

Comisia consideră că este importantă derularea unui astfel de eveniment în zonă și apreciază includerea în concurs a secțiunilor referitoare la casele pasive, o temă de mare actualitate.

Comisia remarcă însă argumentarea neconvincătoare a acțiunii. În cererea de finanțare este prezentată doar procedura de jurizare, fără detalierea concursului, fără criterii sau valori urmărite. În documente apare CV-ul unei persoane care nu face parte din echipa de proiect. Prezentările invitaților sunt nedetaliat, fără a fi specificate categoriile de public vizate. Participarea publicului larg este neglijată prin evenimentele susținute, deși filiala își propune ca scop principal educarea acestuia prin intermediul evenimentului.

Evenimentele conexe sunt concentrate pe promovare de produse, lipsesc caracterul multidisciplinar și activitățile care ar putea angaja publicul larg. Ca observație generală, nu se înțelege modul în care publicul va fi educat și ajutat să distingă între „arhitectură” și „falsa arhitectură”. De altfel, impactul întregului eveniment este vag și nemăsurabil.

În cazul propunerilor venite de la filială există recomandări recurente ale comisiilor de evaluare cu privire la implicarea publicului, la deschiderea evenimentului către comunitate prin gândirea unor evenimente conexe relevante și atractive precum și a metodelor de promovare diversificate. Cererea de finanțare nu este suficient de detaliată și clară, lucru care se menține și în cazul fișei bugetare.

Comisia a decis să nu acorde finanțare proiectului *Anuala de arhitectură 2024 Dunărea de Jos*.

Recomandarea Comisiei este ca cererile de finanțare viitoare să fie mai atent completate, să fie mai detaliate în ceea ce privește activitățile, să ia în considerare deschiderea reală către comunitate prin evenimente conexe care să faciliteze publicului înțelegerea a ceea ce înseamnă arhitectură de

calitate pentru a crește nivelul de educație, așa cum își dorește inițiatorul. Subliniem faptul că o mai bună explicare a scopului proiectului, precum și detalierea activităților din cadrul acțiunii conduce la o transparentizare a intențiilor organizatorice și amplifică importanța cererii, ținând cont de faptul că apelul de finanțare este unul de tip competitiv. În acest scop, este nevoie să fie listate activitățile de management al proiectului, precum și activitățile pe care derularea evenimentului le presupune, cu intervalele de timp în care ele se vor desfășura. De asemenea, unul dintre criteriile de jurizare a fost impactul proiectului, astfel încât amploarea lui trebuie menționată în cererea de finanțare, prin estimarea unui număr de participanți sau prin detalierea așteptărilor echipei de organizare de la această ediție în raport cu edițiile trecute. Pentru a convinge Comisia că rezultatele finanțării sunt diseminate către categorii cât mai largi de public, în strânsă legătură cu atingerea scopului inițiativei, recomandările cu privire la solicitările viitoare sunt acelea de a argumenta cum va fi acoperită promovarea anualei. O altă recomandare este aceea de a crește capacitatea echipei de proiect prin preluarea de bune practici din rețea, prin dialogul cu alți inițiatori de evenimente similare din țară, prin colaborări cu actori locali care activează în domeniu, prin atragerea în echipă a unor colaboratori pe comunicare și organizare de evenimente. Nu în ultimul rând, pentru a evita ambiguitatea calculului financiar, recomandăm descrierea cheltuielilor din buget și corelarea lor atentă cu activitățile anunțate în cadrul cererii de finanțare, precum și detalierea rolurilor pe care echipa de organizare/colaboratorii le au în cadrul evenimentelor specificându-se în buget sumele alocate fiecăruia.

C. ITINERARE DE EXPOZIȚII

S-a aprobat pentru finanțare 1 proiect (din cele 2 aflate în competiție).

Suma totală acordată la sesiunea de finanțare este 108.675 lei. Report: 41.325 lei.

PROIECT CU FINANȚARE APROBATĂ INTEGRAL – 1 PROIECT:

- 1. Proiectul 2023-037 *Itinerarea expoziției "Semnalizatoare - Designul nu este un Panou de Bord"*; inițiator: Asociația FABER
Buget solicitat: 108.675 lei
Buget aprobat: 108.675 lei
Notă acordată de juriu: 9,38**

Expoziția *Semnalizatoare - Designul nu este un Panou de Bord* este construită în jurul problematicii evoluției designului în România, pornind de la o cercetare care interpretează datele statistice prin filtre specifice designului. Conținutul expoziției reflectă concluziile cercetării prin intermediul unor infografice și scurte filme generate cu ajutorul AI, completate cu 11 lucrări care abordează tematici globale conectând lumea designului cu cea a industriei.

Comisia apreciază conceptul expoziției, declinarea și argumentarea coerentă a tematicii, abordarea curatorială și dialogul care va exista per parcursul expunerii la RDW2024 între curatoarea expoziției și un reprezentant al organizatorilor, fapt care va facilita accesul publicului-țintă și a celui interesat la concluziile cercetării și la „transformările iminente ale designului din România”. Detaliile organizatorice sunt bine structurate și cererea de finanțare se remarcă prin transparență și acuratețe. Pentru evitarea neclarităților, ar fi utilă detalierea categoriilor bugetare astfel încât să se poată corela mai ușor activitățile descrise în cererea de finanțare cu liniile bugetare.

Comisia a decis să acorde finanțare integrală expoziției *Semnalizatoare - Designul nu este un Panou de Bord*.

PROIECTE PENTRU CARE NU S-A ACORDAT FINANȚARE – 1 PROIECT:

2. Proiect 2023-084 – *casa mică - casa cuib*; inițiator: Filiala Teritorială „Dunărea de Jos” a Ordinului Arhitecților din România

Buget solicitat: 39.000

Buget aprobat: Nu se acordă finanțare.

Notă acordată de juriu: 5,48

PROIECT RESPINS

Expoziția *casa mică – casa cuib 2023* este expoziția secțiunii principale din cadrul Anualei organizate de Filiala Dunărea de Jos.

Deși tema expoziției este ofertantă și are potențial educativ și cultural, cererea de finanțare oferă insuficiente detalii despre conceptul curatorial, obiective și modul de implicare a publicului care se dorește a fi educat. Nu sunt detaliate activitățile, importanța acțiunii și intențiile organizatorice, iar promovarea și comunicarea rezultatelor sunt slab asigurate.

Argumentele din cererea de finanțare sunt bazate pe tradiția evenimentului, aspect legitim nu *per se*, ci doar prin corelare cu intențiile viitoare ale organizatorilor.

Comisia a remarcat și necorelarea bugetului cu cererea de finanțare, lipsa detaliilor referitoare la categoriile de cheltuieli, lipsa din buget a doi membri din echipa de organizare (asistentul de proiect și responsabilul financiar). Bugetul pare neadecvat implementării reale a proiectului în condiții sustenabile și înalt calitative: juriul consideră că itinerarea expoziției în 17 destinații diferite nu este doar o problemă de logistică (spațială), ci și una de concepție, organizare și activare mai amplă, aspecte care nu sunt descrise în aplicație.

Comisia a decis să nu acorde finanțare expoziției *casa mică – casa cuib 2023*.

Se recomandă organizatorilor să ia în considerare la aplicațiile viitoare creșterea capacității echipei de proiect și integrarea recomandărilor juriilor din sesiunile de finanțare anterioare. Expoziția ar trebui să se adreseze și publicului larg, nu doar celor care expun, cu atât mai mult cu cât acest aspect este menționat ca obiectiv în cererea de finanțare.

arh. Matei Bogoescu

Președinte Comisie evaluare proiecte/programe/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de filialele OAR, anuale / bienale de arhitectură și itinerare de expoziții